

Формування інформаційно-комунікативної компетенції студента-медика
Ефендієва С.М., Роженко І.В.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

У статті описані можливі шляхи інтенсифікації мовної підготовки та підвищення якості викладання мовних дисциплін у ВМНЗ в умовах реформування вищої медичної освіти в Україні. Автори акцентують увагу на необхідності розвитку інформаційно-комунікативної компетенції, що відіграє ключову роль в особистісно-професійному саморозвитку студентів-медиків.

Ключові слова: вища медична освіта, іноземна мова, інформаційно-комунікативна компетенція, інтенсифікація мовної підготовки.

Процес глобалізації, високі темпи розвитку економічних зв'язків між країнами, вихід на новий рівень сучасної медичної науки в галузі медичних технологій зумовили значне підвищення вимог до рівня підготовки студентів-медиків.

Для вирішення професійних завдань, конкурентоспроможності фахівцеві медичного профілю необхідні глибокі знання з іноземної та латинської мови, а також основ медичної термінології.

Сфера діяльності сучасного медика характеризується інтенсифікацією та ускладненням комунікаційної складової. Більша частина новітньої медичної інформації з'являється іноземною мовою. Комунікація та ефективна робота із фаховими медичними матеріалами дозволяють медикам якісно вирішувати професійні завдання, співпрацювати, узгоджувати зміст і процедури діяльності.

Важливу роль відіграє розвиток інформаційно-комунікативних компетенцій у майбутніх фахівців медичного профілю та досягнення студентами-медиками високого рівня мовної підготовки, яка включає здатність самостійно орієнтуватися в іншомовному медичному інформаційному просторі, оперативно знаходити необхідну професійну інформацію, правильно її структурувати, відрізнити професійний, автентичний, науковий матеріал, а також готовність якісно застосовувати греко-латинську термінологію та знання з іноземної мови в реальних ситуаціях професійної практики.

В контексті вищої медичної освіти мовні дисципліни стають інструментом формування фахівця високого професійного рівня, який володіє інформацією про сучасні досягнення світової медицини, навичками міжкультурного спілкування і готовністю до саморозвитку. В документі про Болонський процес здатність володіти іноземною мовою виступає ключовою компетенцією, необхідною фахівцям будь-якого напрямку підготовки, визначених Європейською комісією за мовами[1].

Основні шляхи інтенсифікації навчання іноземної мови включають:

- розвиток уміння самостійно працювати над вивченням іноземної мови;
- надання можливості ВНЗ для практичного застосування отриманих умінь та навичок;
- застосування активних та інтерактивних методів навчання.

Необхідно відзначити основні умови, що створюють систему безперервної мовної підготовки студентів-медиків:

- 1) науково-методичний супровід (оновлення освітніх програм з урахуванням потреб медичних установ та організацій різних форм власності нашого регіону, а також положень Болонської угоди, підготовка нових навчально-методичних комплексів з дисципліни «Іноземна мова» та спеціальних навчальних посібників);
- 2) дидактичне забезпечення (впровадження інноваційних освітніх технологій, активних методів навчання);
- 3) документальне забезпечення функціонування розробленої системи (підготовка положень, що регламентують окремі сторони процесу організації мовної підготовки у ВНЗ);
- 4) організаційне забезпечення (аналіз стану та визначення напрямків удосконалення мовної підготовки, розробка програм та курсів додаткової мовної підготовки, створення системи мовних гуртків);
- 5) кадрове забезпечення системи безперервної мовної підготовки, що припускає регулярне підвищення кваліфікації викладачів іноземної мови;

б) інформаційне забезпечення (довідники, словники, навчальні посібники, бази інформаційних матеріалів, банки тестів і завдань для самостійної роботи, навчальні програми, електронні підручники та ін. електронні ресурси, розміщені в корпоративній мережі ВМНЗ);

7) матеріально-технічного забезпечення (наявність спеціально обладнаної лінгвістичної лабораторії, значне збільшення кількості точок виходу в мережу інтернет) [2, с. 80].

Формування інформаційно-комунікативної компетенції є необхідною складовою навчання мов на сучасному етапі, тому що вона допомагає фахівцям інтегрувати у різні мовні колективи, відчувати себе впевнено у будь-яких умовах спілкування. Комунікативний підхід до навчання іноземних мов дає можливість викладачу навчити студентів моделювати мовленнєві взаємодії, використовувати мову як засіб соціальної дії і взаємодії в умовах конкретних ситуацій спілкування.

Індикаторами якості мовної підготовки виступають такі чинники:

1. Розширення досвіду професійної науково-дослідної діяльності студентів та викладачів (збільшення кількості статей в зарубіжних журналах, фактів участі в конгресах європейського чи світового рівнів).

2. Збільшення кількості міжуніверситетських проектів, оформлених договорами про співпрацю (положеннями про спільні центри та лабораторії).

3. Збільшення кількості спільних заходів ВМНЗ із зарубіжними партнерами (телемости, семінари, конференції, лекції, майстер-класи).

4. Розширення програм академічної мобільності.

Реалізація компетентнісного підходу в контексті підготовки медика, орієнтація мовної освіти у ВМНЗ на розвиток інформаційно-комунікативної компетенції дозволять змінити акцент на ефективному функціональному використанню мов у різних сферах професійної діяльності фахівця медичного профілю, до міжкультурної комунікації в рамках діалогу культур.

Комплексний, міждисциплінарний підхід до побудови змісту безперервної мовної підготовки студентів-медиків відповідає сучасним тенденціям розвитку

вищої освіти в Україні і здатний закласти основу для розвитку інформаційно-комунікативної культури медиків.

Наявність інформаційно-комунікативної компетенції у професорсько-викладацького складу обумовлює підвищення потреби у вивченні іноземної мови не тільки в середовищі студентів, аспірантів, що беруть участь у міжнародних проектах, практикуючих лікарів, клінічних ординаторів, але і серед викладачів.

Необхідність реорганізації традиційної системи мовної підготовки у вищій медичній освіті та висунення на перший план завдання розвитку інформаційно-комунікативної компетенції учасників освітнього середовища ВМНЗ.

Інформаційно-комунікативна компетенція сприяє розвитку когнітивної, функціональної, соціальної компетенції майбутнього медика та набуває все більшого значення для розвитку конкурентоспроможності навчального закладу та його адаптації до змін факторів навколишнього та соціально-економічного простору.

Завдяки інформаційно-комунікативної компетенції студентам надається можливість проявити самостійність і творчий підхід для подальшого професійного саморозвитку: знаходити інформацію в різних іншомовних джерелах; систематизувати її за ознаками; бачити інформацію в цілому, а не фрагментарно, виділяти головне в інформаційному повідомленні, встановлювати асоціативні і практично доцільні зв'язки між інформаційними повідомленнями; інтерпретувати інформацію, розуміти її суть, адресну спрямованість; сприймати альтернативні точки зору і висловлювати обґрунтовані аргументи за і проти кожної з них; самостійно трансформувати, представляти інформацію[3, с. 40].

Отже, формування інформаційно-комунікативної компетенції студента-медика не обмежується рамками передбачених навчальним планом мовних дисциплін, а також забезпечує подальший професійно-особистісний саморозвиток, сприяє зростанню професійної компетентності фахівця в цілому та його постійному особистісно-професійного саморозвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки: [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
2. Удосконалення системи моніторингу забезпечення якості вищої освіти України : зб. тез доповідей наук.-практ. конф., (Дніпропетровськ, квітень 2013 р.) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Держ. вищ. навч. закл. «Нац. гірн. ун-т». – Дніпропетровськ : ДВВНЗ «НГУ», 2013. – 369 с.
3. Прийма С. Комп'ютинг як галузь знань світове бачення й українські реалії / С. Прийма // Вища освіта України. – 2008. – №1. – С. 36–44.